

Kaipausta enemmän

*”Näin heistä tuli meille varoittavia esimerkkejä: meidän ei pidä himoita pahaa, niin kuin he tekivät.”
(1. Kor. 10:6.)*

Avaintekstit:

1. Kor. 10:1-11;
3. Moos. 4:32-35;
Joh. 1:29;
Hepr. 4:1-11;
Ps. 95:8-11

Yhdysvalloissa, New Yorkissa sijaitsevassa Queens Museum -taidemuseossa on maailman suurin arkkitehtoninen kaupungin pienoismalli, joka esittää New Yorkin kaikkia rakennuksia. Rakennusten mittasuhte on 1:1200 (jossa 1 cm vastaa 12 metriä). Näyttelyn pinta-ala vie lähes 870 neliötä. Pienoismalli valmistui alun perin vuonna 1964, ja sitä oli tekemässä 100 käsityöläisammattilaista, jotka työskentelivät yli kolme vuotta saadakseen projektin valmiiksi. Pienoismallia on päivitetty vastaamaan 1990-luvun rakennuksia, mutta se ei enää vastaa vuoden 2021 kaupunkikuvaa. Se on hämmästyttävän yksityiskohtainen ja tarkka kopio alkuperäisestä.

Loppujen lopuksi se on kuitenkin vain kopio: pienoismalli, joka edustaa jotakin suurempaa, syvällisempää ja monimutkaisempaa kuin mitä itse malli on.

Tällaisia kaikki mallit itse asiassa ovat. Ne eivät ole alkuperäisiä, vaan toimivat vain alkuperäisen kuvina. Malli auttaa meitä ymmärtämään, mikä alkuperäisessä on olennaista, mutta malli ei voi koskaan korvata alkuperäistä. Se on olemassa pikemminkin auttamaan ihmisiä ymmärtämään paremmin, mistä alkuperäisessä on kysymys.

Raamattu on täynnä pienoismalleja toiminnoista ja järjestelmistä, jotka kaikki viittaavat suurempiin, taivaallisiin todellisuuksiin. Heprealaiskirjeen 4. luku auttaa meitä huomaamaan yhden tällaisen todellisuuden, joka liittyy raamatulliseen kysymykseen levosta.

11.9. Pääkonferenssin (kansainvälisen adventtikirkon keskustoimiston) ulkolähtötyksen erityisuhrilahja: Uusien lähetystyömuotojen tukeminen

Tämä tutkistelu on sapatiksi 11.9.2021

MOOSEKSEN SEURAAJIKSI KASTETUT

Lue 1. Kor. 10:1-11. Mitä Paavali halusi viestittää korinttilaisille lukijoilleen viitatessaan ”esimerkkeihin”?

Suomen kielen sana ”esimerkki”, jota käytetään 1. Kor. 10:6 (ja 1. Kor. 10:11), on käännetty kreikan sanasta *typos*. Tätä sanasta juontuu myös suomen kielen sana ”tyyppi”. Tyyppi (tai esikuva) ei ole koskaan alkuperäinen, mutta se kuitenkin jollakin tavalla kuvaa tai edustaa alkuperäistä. Se on malli jostakin muusta.

Hepr. 8:5 tarjoaa hyvän esimerkin tällaisesta suhteesta: ”Heidän [Vanhan testamentin temppelepalvelusta suorittavien pappien] palveluksensa on kuitenkin vain taivaallisen palveluksen kuva ja varjo. Sanottiinhan Moosekselle, kun hänen oli määrä valmistaa telta: ’Pidä huoli siitä, että teet kaiken sen esikuvan mukaan, jonka sait nähdä vuorella.’”

Teksti tähdentää suoraa yhteyttä, joka taivaallisella ja maallisella todellisuudella on toisiinsa, ja sitten lainataan kohtaa 2. Moos. 25:9, jossa Jumala käski Mooseksen rakentaa erämaapyhäkön ”sen mallin mukaan”, jonka tämä oli nähnyt vuorella. Maallinen pyhäkkö kaikkine rituaaleineen oli vain esimerkki, esikuva tai malli siitä, mitä tapahtuu taivaassa, jossa Jeesus on meidän ylipappimme taivaallisessa pyhäkössä.

Nyt ymmärrämme paremmin, mistä Paavali puhuu 1. Kor. 10. luvussa. Hän kertoo Jumalan kansan erämaakokemuksen keskeisiä vaiheita. Sanalla ”isämme” viitataan esi-isiin, jotka lähtivät Egyptistä, kulkivat pilven johtamina, saivat käydä Punaisenmeren halki ja jotka näin kastettiin uuteen orjuudesta vapaaseen elämään.

Paavali pitää erämaamatkan merkkipaaluja esikuvina tai esimerkkeinä henkilökohtaisesta kasteesta. Paavalin logiikka seuraten maininta ”hengellisestä ruoasta” on viittaus mannaan (vrt. 2. Moos. 16:31-35). Israel joi kalliosta, jonka Paavali rinnastaa Kristukseen (1. Kor. 10:4). Jos ajattelemme Jeesusta ”elämän leipänä” (Joh. 6:48) ja ”elävänä vetenä” (Joh. 4:10), kaikki käy järkeen. Paavali käyttää Vanhan testamentin historian tapahtumia esimerkkeinä, joiden kautta hän paljastaa hengellisiä totuuksia, joita voi soveltaa yksittäisiin kristittyihin tänä päivänä.

Mieti Israelin kokemuksia Egyptistä lähdön yhteydessä. Mitä hengellisiä opetuksia saamme heidän ”esimerkistään”, jonka he jättivät sekä hyvässä että pahassa?

RITUAALI- JA UHRIMENOT

Vanhan testamentin rituaali- ja uhrimenot, joita 3. Moosksen kirja kuvaa, tarjoavat lisää esimerkkejä siitä, miten Vanhan testamentin symbolit viittaavat Uuden testamentin totuuksiin. Vaikka nykyajan raamatunlukijat usein hyppäävät rituaalikuvausten yli, ne sisältävät silti arvokkaita hengellisiä totuuksia niille, jotka niitä tutkivat.

Lue ohjeet koskien syntiuhria, jonka tavallinen israelilainen joutui tuomaan (3. Moos. 4:32-35). Mitä voimme oppia tästä rituaalista, vaikka meillä ei olekaan pyhäkköä eikä temppeliä, jossa olisi alttari, jolla uhrata uhreja syntiemme hyvitykseksi? Ajattele rituaalia Joh. 1:29 ja 1. Piet. 1:18-21 valossa.

Rituaalin kautta voidaan ilmaista tärkeitä arvoja ja tietoa. Rituaali tulee ymmärtää sen omassa asiayhteydessään. Yleensä se vaatii tietyn ajan, paikan ja ennalta sovitut toimenpiteet ollakseen toimiva. Kun luemme Vanhan testamentin uhraamista koskevia määräyksiä, näemme, että Jumala antoi hyvin tarkat ohjeet siitä, mitä voitiin uhrata, milloin, missä ja minkälaisien rituaalien ja menettelytapojen saattelemana.

Monissa rituaaleissa oli keskeisellä sijalla tietenkin veri, ja sen siveleminen ja pirsrottaminen. Tämä ei ollut kaunista, eikä sen ollut tarkoituskaan olla, sillä olihan siinä kyse koko maailmankaikkeuden rumimmasta asiasta – synnistä.

Mikä veren rooli tarkkaan ottaen oli, ja miksi sitä piti laittaa alttarin sarviin? Vaikka useimmat pyhäkön rituaalit on kerrottu ohjeiden muodossa, ne eivät aina sisällä kaikkia selityksiä. Ehkä siksi, että ihmiset jo ymmärsivät, mitä tuo kaikki merkitsi. Israelin kansa ymmärsi kyllä veren merkityksen (3. Moos. 17:11).

Esimerkkitekstimme, 3. Moos. 4:32-35, antaa kuitenkin myös tärkeän selityksen jakeessa 35 (RK 2012): ”Kun pappi näin on toimittanut sovituksen uhrin tuojan tekemästä synnistä, tälle annetaan anteeksi.” Veri oli siis avainasemassa koko sovitusprosessissa – väline, jonka kautta syntiset pääsevät sovintoon pyhän Jumalan kanssa. Uhrin olivat esikuva tai malli Kristuksen kuolemasta ja hänen työstään meidän hyväksemme.

Mitä voimme oppia synnin olemuksesta siitä, että Jeesus uhrasi itsensä sovittaakseen sen?

ESIKUVA LEVOSTA

Jo katsomiemme esimerkkien lisäksi ajatusta esikuvista ja symboleista voidaan soveltaa myös raamatulliseen levon käsitteeseen. Näemme tämän Uuden testamentin Heprealaiskirjeessä.

Lue Hepr. 4:1-11. Mihin viitataan yhä voimassa olevalla lupauksella päästä hänen lepoonsa? Miten Israelin Egyptistä lähtö ja erämaavaellus tarjoavat lisäoivalluksia ajatukseen Jumalan lepoon astumisesta?

Kestävyyden ja uskollisuuden teema on tässä hyvin tärkeä. Vaikka kohdassa puhutaankin sapatista, jakeiden (ja edellisen luvun; ks. Hepr. 3:7-19) pääpaino on Jumalan kansalle annetussa kutsussa säilyttää usko eli pysyä uskollisina Herralle ja evankeliumille.

Menneisyydessä opitut läksyt Jumalan johdatuksesta tulee ottaa vakavasti, "ettei yksikään lankeaisi seuraamaan noiden niskoittelijoiden esimerkkiä ja sen vuoksi jäisi taivallelle" (Hepr. 4:11). Huomaa erityisesti seuraava seikka! Israel kuuli kyllä evankeliumin, mutta sana ei hyödyttänyt heitä. He eivät antaneet luottamuksen ja kuuliaisuuden vahvistaa uskoaan vaan valitsivat kapinan (vrt. Hepr. 3:7-15), ja täten he eivät koskaan saaneet kokea sitä lepoa, jota Jumala olisi halunnut antaa.

Hepr. 4:3 puhuu siitä, miten läheisesti usko ja lepo liittyvät toisiinsa. Voimme astua hänen lepoonsa vain silloin, kun uskomme ja luotamme Jeesukseen, joka on luvannut meille levon ja voi sen meille myös antaa.

Lue uudestaan Hepr. 4:3. Mikä näiden tässä viitattujen ihmisten keskeisin ongelma oli? Minkä läksyn voimme oppia tästä me, jotka "olemme kuulleet hyvän sanoman aivan niin kuin nuo" (Hepr. 4:2)?

Varhainen kristittyjen yhteisö hyväksyi Jumalan aiemman ilmoituksen (jota me kutsumme Vanhaksi testamentiksi) ja uskoi, että Jeesus Kristus oli Jumalan Karitsa, heidän syntiensä puolesta annettu uhri. Uskomalla uhriin he saivat kokea pelastuksen Jeesuksessa ja sen levon, jota meille hänessä tarjotaan.

ÄLKÄÄ PAADUTTAKO SYDÄNTÄNNE

Lue Hepr. 4:4-7 ja Ps. 95:8-11. Mikä varoitus teksteissä annetaan ja mitä sen tulisi puhua meille tässä ajassa?

Hepr. 4:4-7 lainaa sekä luomiskertomusta että Psalmia 95:11 puhuessaan israelilaisten uskottomuudesta ja siitä, miten se esti heitä pääsemästä Jumalan heille suunnittelemaan lepoon. Ps. 95:8-11 tosiaan liittyy Israelin erämaakokemuksen Jumalan lepoon, ja jakeisiin sisältyy myös Jumalan vala siitä, että uskottomat israelilaiset eivät pääsisi hänen lepoonsa, jolla alun perin tarkoitettiin luvattua maata.

Toki Israel lopulta pääsi luvattuun maahan. Uusi sukupolvi ylitti rajan ja Jumalan avulla he valloittivat maan ja asuttivat sen.

He eivät kuitenkaan päässeet Jumalan lepoon siinä mielessä, että monet eivät kokeneet pelastuksen todellisuutta Jeesuksessa. Heidän uskonpuutteensa näkyi selvänä tottelemattomuutena. Vaikka lepo liitettiinkin kyseiseen maahan, siihen sisältyi enemmän kuin vain paikka, jossa ihmiset asuivat.

Hepr. 4:6 mukaan ne, jotka olivat kuulleet Jumalan lupauksen todellisesta levosta, eivät saavuttaneet sitä niskoittelunsa tähden. Miten tottelemattomuus ja Jumalan lepoon pääsyn estyminen liittyvät toisiinsa?

Ilmaisu "tänä päivänä" viestittää kiireellisyyttä. "Tänä päivänä" tarkoittaa, että enää ei ole aikaa jahkailla. Vastausta ja päätöstä odotetaan "tänä päivänä" - nyt!

Paavali tarttuu sanaan *sēmeron*, 'tänään', ja korostaa, kuinka tärkeä asia se oli levon kannalta. Ps. 95:7, 8 taas on varoitus ja vetoamus Jumalan kansalle olla toistamatta esi-isien virheitä, ettei heiltä estyisi pääsy todelliseen lepoon, joka löytyy vain pelastuksesta, jota Jumala meille tarjoaa.

"Jos te tänä päivänä kuulette hänen äänensä, älkää paaduttako sydäntänne." Mitä näiden sanojen tulisi merkitä meille? Mikä sanoissa "tänä päivänä" on niin tärkeää? Miksi tämän tuhansien vuosien takaisen Psalmien ilmauksen tulisi olla aivan yhtä tärkeä meille "tänä päivänä" kuin alkuperäisille kuulijoille?

TAIVAAL- LISEN KAUPUNGIN VALLOITTA- MINEN

Hepr. 4. luvun keskeisten ajatusten looginen eteneminen tulee erityisen ilmeiseksi, kun luemme jakeet 8-11. Joosua ei vienyt Israelia lepoon. Ja koska Jumala ei ole valehtelija, täytyy olla jokin muu lepo, joka yhä odottaa Jumalan omia. Eikä ryhmä koostu vain juutalaisuskovista. Siihen kuuluvat kaikki, jotka ovat vastaanottaneet Jeesuksen Vapahtajanaan.

Lue Gal. 3:26-29. Millaisia ominaisuuksia Jumalan ristinjälkeisellä liittokansalla on? Mitä Paavali tässä yhteydessä tarkoittaa sanoessaan, ettei ole juutalaisia eikä kreikkalaisia, ei orjaa eikä vapaata, ei miestä eikä naista?

Joskus Hepr. 4. lukua on käytetty korostamaan seitsemännen päivän sapatin viettämisen tärkeyttä, ja toisinaan taas haastamaan sapatin levon sitovuutta, sillä odottaahan meitä vielä toisenlainenkin (lopunajallinen) lepo. Kumpikaan kanta ei kuvasta tätä raamatun tekstiä hyvin. Sen sijaan teksti viittaa siihen, että lopunaikana ilmenevä Jumalan erityinen lepo on ollut läsnä luomisesta lähtien ja että sapatin levon juhliminen tarjoaa viikoittaisen pienen maistiaisen lopullisesta levosta. Juutalaiset ovatkin ymmärtäneet sapatin tulevan maailman edelläkävijäksi.

Jumalan kansaa yhä odottava sapatin lepo, jossa on kaikuja Jumalan levosta maailmanhistorian ensimmäisenä sapattina, tarkoittaa, että voimme jättää omat tekomme ja luottaa siihen, että hän täyttää lupauksensa pelastaa meidät.

Vastoin joidenkin raamatuntulkitsijoiden väitteitä asiassältö ei tue ajatusta siitä, että sapattikäsky olisi saanut täytymyksensä pelastuksen levossa, jonka Kristus toi, tehden näin tarpeettomaksi kristittyjen noudattaa sitä. Lopullinen lepo, joka meille on luvattu sen kautta, mitä Kristus on tehnyt hyväksemme, ei korvaa raamatullista seitsemännen päivän sapattia; päinvastoin, se korostaa sitä.

Maailmassa, jossa arvostetaan omin avuin menestyneitä, ahkeria ja kunnianhimoisia ihmisiä, Jeesuksessa lepääminen ja luottaminen siihen, että hänen armonsa riittää pelastamaan ja muuttamaan meidät, on todella vallitsevan kulttuurin vastaista.

Miten voit auttaa muita löytämään levon Jeesuksessa, kun he pitävät itseään toivottomina syntisinä?

KERTAUS

Lisäaineistoa: ”Emme ole aina halukkaita tulemaan Jeesuksen luo koettelemuksinemme ja vaikeuksinemme. Joskus vuodatamme huolestamme ihmiskorville ja kerromme kärsimyksemme niille, jotka eivät voi meitä auttaa. Emme uskoudu kaikesta Jeesukselle, joka kykenisi muuttamaan murheen tiemme ilon ja rauhan poluiksi. – Jumalan lupaukset ovat kallisarvoisia. Meidän on tutkittava hänen sanaansa, jos haluamme tietää hänen tahtonsa. Kun huolella tutkimme ja käytännössä noudatamme innoitettua sanaa, se johtaa jalkamme selkeälle polulle, jolla voimme kulkea kompastumatta. Voi kunpa kaikki – veisivät taakkansa ja ahdinkonsa Jeesukselle, joka odottaa saadakseen ottaa heidät vastaan ja saadaksesen antaa heille rauhan ja levon. Hän ei koskaan hylkää niitä, jotka panevat luottamuksensa häneen.” (*Signs* 17.3.1887, s. 161.)

”Voitteko te, rakkaat nuoret, odottaa iloisen toiveikkain ja innokkaina hetkeä, jolloin Herra, oikeamielinen Tuomarinne, tunnustaa nimenne Isän ja pyhien enkeleiden edessä? Parasta valmistautumista Kristuksen toiseen tulemiseen on vakaasti uskoen levätä siinä suuressa pelastuksessa, jonka saimme hänen ensimmäisen tulemisensa yhteydessä. Sinun on uskottava Kristukseen henkilökohtaisena Vapahtajana.” (OHC 368.)

Keskustelunaiheita:

1. Mikä sapatissa on niin erityistä, että se on esikuvana Jumalan omilleen tarjoamasta taivaallisesta levosta? Millä tavoin sapatin lepo antaa meille esimakua ikuisuudesta?
2. Sovitus tarkoittaa sovintoa ja osoittaa tien takaisin Jumalan luo. Pohdi seuraavaa tärkeää ajatusta, joka löytyy Room. 5:11: ”Eikä siinä vielä kaikki. Me saamme myös riemuita Jumalastamme, kun nyt olemme vastaanottaneet Herramme Jeesuksen Kristuksen valmistaman sovituksen.” Jos joku kysyisi sinulta: ”Mitä sovinto Jumalan kanssa tarkoittaa ja mitä se on merkinnyt elämässäsi”, mitä vastaisit?
3. Miten voimme kristillisessä elämässämme välttää sen, että keskitymme vähäpätöisiin asioihin? Mikä saa meidät keskittymään Jumalan sanan tarjoamaan suureen kokonaiskuvaan?
4. Mieti vielä niitä virheitä ja sitä uskonpuutetta, jota Israelin kansa osoitti erämaassa. Vaikka heidän haasteensa olivat erilaisia kuin meidän, mitä yhteisiä periaatteita löydät? Miten voimme oppia heidän virheistään?